ΙΗ' Ἑκατ. (1702) ὁ Λαρίσσης Παρθένιος πιθανῶς συνέστησεν αὐτόθι Ἑλληνομουσεῖον[1], ἐφεξῆς δὲ τῷ 1749 φαίνεται διδάσκων αὐτόθι Λάμπρος Πάσχου ὁ ἐξ Ἰωαννίνων, μαθητὴς τῆς Μπαλαναίας Σχολῆς[2]. Ἱκανὸν μετὰ τοῦτον φαίνεται διάλειμμα, ὅτε περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης Ἑκατοντ. (1798) προτροπῇ τοῦ Λαρίσσης Διονυσίου Καλλιάρχου συνέστη ἀξιόλογος Ἑλληνικὴ Σχολή, ἐν ᾗ ἐδίδασκεν ὁ αὐτόθεν καταγόμενος Κωνσταντῖνος ὁ Κούμας[3], ὃν διεδέξατο ἐπί τινα ἔτη ὁ μαθητής του Γερμανὸς Ἱερομόναχος, οὗ τοὺς διαδόχους ἀγνοοῦμεν[4]. Ἔκτοτε δὲ πολλὰ παθούσης τῆς Λαρίσσης, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων τῷ 1830 συνέστη καλὴ Σχολὴ διατηρουμένη ἀκμαία μέχρι τῆς σήμερον. Αὐτόθεν πλὴν τοῦ Κούμα κατήγετο καὶ Θεόκλητος ὁ Φαρμακίδης (1820)[5].

Ἐν *Τυρνάβῳ* φαίνεται ὑπάρχουσα Σχολὴ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΗ Ἑκατ. συστᾶσα προνοίᾳ τοῦ Λαρίσσης Παρθενίου τῷ 1702[6]. Τότε ἐδίδασκεν αὐτόθι ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἀναςάσιος ὁ Παπᾶ Βασιλόπουλος[7].

---

(1) Εἰκάζομεν τοῦτο, διότι ὁ αὐτὸς Λαρίσσης Παρθένιος τότε εἶχε συστήσει ἐν Τυρνάβῳ τοιοῦτον. Τῆς ἔν τινι τῶν παρ' ἐμοὶ χειρογράφων εὑρισκομένης Λευχειμονούσης Ῥητορικῆς Ἀναστασίου Παπᾶ Βασιλοπούλου τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων ἐν Τυρνάβῳ διδάσκοντος τῷ 1702, προτέτακται ἀφιερωτικὴ ἐπιςολὴ πρὸς τὸν Λαρίσσης Παρθένιον (ὑπὸ χρονολογίαν ᾳψβ' Φεβρουαρ. ς'), ἐν ᾗ ἀναφέρεται « Χορεύσατε καὶ ὑμεῖς, ὦ Μοῦσαι Ἑλικωνιάδες, ὅσαι τε ἐν Παρνασσῷ καὶ ἐν Ὀλύμπῳ τῷ ὑψηλῷ ὄρει τῆς Θετταλίας διατρίβειν ὡς κληρουχίαν εἰλήφατε . . . Μουσεῖον γὰρ νῦν ὁ φιλόμουσος ἐν Ἀρχιερεῦσι κύριος Παρθένιος ἱδρῶτι καὶ πόνῳ χαριζόμενος ὑμῖν ἐνιδρύσατο » Πιθανῶς ἄρα καὶ ἐν Λαρίσσῃ τοιοῦτο συνέστησεν ὁ Παρθένιος. Ἐν τῇ Ῥητορικῇ ταύτῃ εὕρηνται Ἐπιγράμματα εἴς τε τὴν Ῥητορικὴν καὶ αὐτὸν τὸν Λαρίσσης Παρθένιον Ἰακώβου Ἱεροδιακόνου τοῦ Κυπρίου μαθητοῦ τῆς ἐν Τυρνάβῳ Σχολῆς.

(2) Ἐν Ὁδῷ Μαθηματικῆς Κοσμᾶ Μπαλάνου, μεταξὺ τῶν ἐν Ἰωαννίνοις συνδρομητῶν.

(3) Ἱστορία τῶν ἀνθρωπ. πράξεων ΙΒ', 584.

(4) Π. Ἀρ.

(5) Βρετοῦ Β', 342.

(6) Ὅρα σημ. 1.

(7) Αὐτόθι. Ἐν τινι χειρογράφῳ τῆς Ἀριτζιανῆς Βιβλιοθήκης εὕρηται «Λευχειμονοῦσα Ῥητορική, εἴτουν Ἀφθονίου Προγυμνάσματα ἐκ τῆς Λατίνων φωνῆς ἀνθολογηθέντα καὶ ἐν Ἑλληνικῇ διαλέκτῳ ὑποστρωθέντα σπουδῇ καὶ